

Az anyag energiája

Gáll Ádám: *Eltűnésmintázatok* és a *Matéria Művészeti Társaság* kiállítása

Újlipótvárosi Klubgaléria, 2016. X. 13. – XI. 25.

Széphárom Közösségi Tér, 2016. X. 6–29.

LÁSZLÓ MELINDA

„A kép – az emlékezet és felejtés között feszül – szöveten a hiány rajzol (...) Eztűnésben a civilizációs ábrándjaink. / Látszatoktól távolodva, megszabadulva vizuális beidegződéseinktől, / nyomot hagynak tudatvillanásaink és a nem tudás méltóságát visszanyert mozdulatok” – fogalmazza meg Gáll Ádám a kiállítást kísérelő versében. És valóban. A mögöttes tartalomban

viszontagságai, rovátkái alakítják, a gondolati hullámmzás a kép szinte tektonikai megformálásával állítható párhuzamba. A folyton formálódó és e változásában állandó folyamat ölt testet, a lét maga bontakozik ki alkotásaiban, ahol a keletkezés, a kibontakozás, a megtestesülés, az „építkezés” és a pusztulás, az enyészet, a megsemmisülés, az eltűnés momentuma mint az egyén belső tendenciáit megjelenítő tényező jelenik meg.

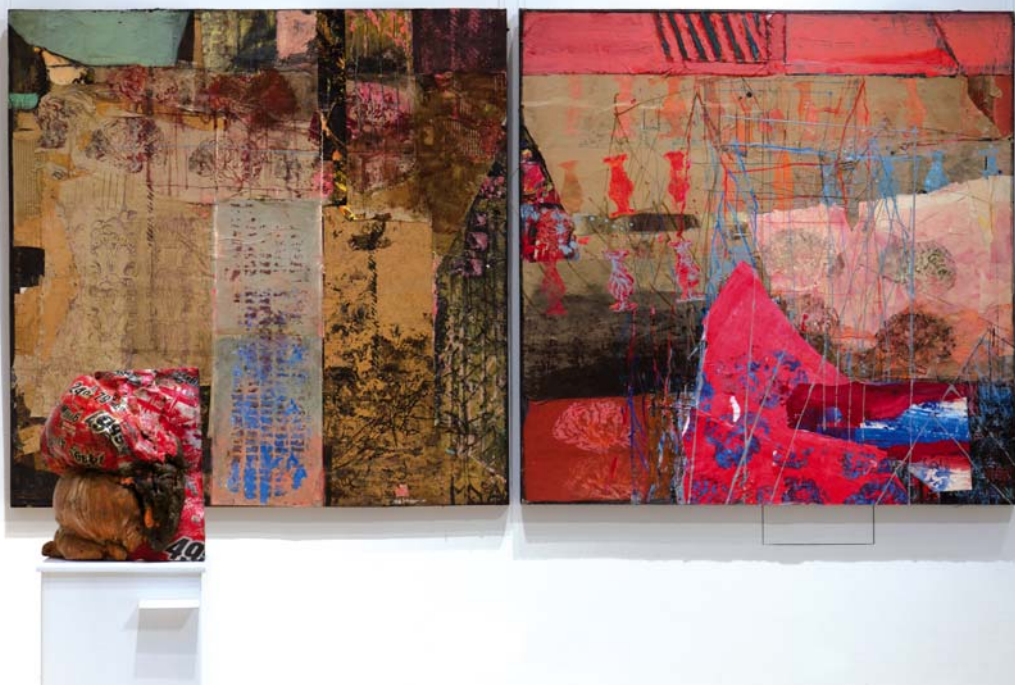

foto: Berényi Zsuzsa

Egyszerű, tömör címei, mint a *Gond*, a *Torzó*, az *Eltűnésmintázatok*, a *Jóslat*, a *Vakablak*, az *Osztott tér*, a *Kiürült apszis*, a *Torlasz*, a *Meditációk fala*, valamint a *Modulációk*- és a *Képfejtés*-sorozat vezet minket a művek vizuális felfejtésében, formai és gondolati síkon történő értelmezésében egyaránt.

A közismert leonardói történet is eszünkbe juthat, amint a művész a tűz által a falra vetett árnyképek remegő foltjait szemléli, úgy Gáll Ádám vakolatfestményeibe is beleláthatunk dolgokat, alakokat vagy akár történeteket. Archaizáló alkotásait sejtelmes légkör hatja át, s a „halk szavú” művek felületalakítása, finom lüktetése, ritmikája szabad asszociációs folyamatok elindítója lehet.

M. NOVÁK ANDRÁS:
56 – Nem felejtünk; Kórszelet

tapasztalható finom elmozdulások és az érzelmi modulációk egy rendkívül szenzibilis, lírai hangvételű, visszafogott koloritú és puritán művészi világot vetítenek elénk, mely nem az illúziókeltésre törekszik. Belülről építkezik, s ha mindannyiunkban közös pontokat is tapint, azt mégis csak a saját szubjektív módján teheti. Ily módon nem kívülről befelé „halad”, nem a külsőt térképezi fel, hogy a bensőt vallassa, távol marad a kimunkált, tetszetős, pillanatnyi feltűnést keltő és üres festészettől.

Gáll Ádám tárgya, mely művészetének középpontjában áll, a keletkezés és a megsemmisülés, az élet és az emlékezés kettősségére s azok pólusai közötti lüktetésre, a rejtőzködőre és a titokzatosra fókuszál szüntelenül. Metafizikus alkotásaiban a lélekkel teli matériát a lét

A művek fontos eleme az időbeliség. A személyiség kialakulására, felépülésére rímel az idő ülepítő mivolta, mely által a tapasztalások egymásra rétegződnek, s néha törésvonalak keletkeznek, mely s áthághatatlan árkokat hagyva maguk után. Az emlékezet feldolgozó mechanizmusa is különleges szerepet kap, hiszen nem csupán elraktározza a megélt tartalmakat. Megannyiszor szembesülhetünk annak homályosító, torzító, túlzó vagy elnyelő, bizonyos – akár jelentéktelennek tűnő – fragmentumot kiemelő, gyakran megszépítő jellegzettségével. Minden viszonylagos és megfoghatatlan.

A *Matéria Művészeti Társaság* is érzékenyítésre törekszik, és az anyag masszájában, textúrájában rejtett energiát keres, ám többféle módon közelíti meg a matéria sokféleségét s a benne rejlő kifejezési formát. A csoport tagjait az organikus és a geometrizáló felfogás egyaránt jellemzi, a közös vonást közöttük

a nonfiguratív ábrázolás mellett a különböző anyagminőségek felhasználása és a téri szituációk, struktúrák által kiváltott érzületekkel való „játék” képezi. A kiállított művek a lírai felületalakítástól a hűvösebb, arányrendszerre építő, geometrikus formahasználattal megjelenített, térillúziót keltő optikai játékgig széles skálán mozognak, csakúgy, mint a méret és a műfaj tekintetében.

fotó: Berényi Zsuzsa

A lírai, visszafogott, archaizáló vonulatot képviselik *Báta*i Sándor földszíneken tartott papírmásái, melyek a régmúlt emlékeit és motívumait megőrkítő, az elmúlást megidéz, egyszersmind konzerváló lenyomatok. Gáll Ádám sorozatának darabjai esetében a reliefszerű vakolatfestmények „élő anyagteste” magán viseli a lét és az idő nyomait, kopásait és bevéődéseit egyaránt, ily módon megtestesítve az életet. *Baksai József Sebek* című hasonló indíttatású alkotása kapcsán szimbolikusabb megfogalmazásról beszélhetünk.

A különböző felületek, minőségek ütköztetésével, valamint nagy homogén felületekkel és a többnyire aranszínű csorgatásokkal dolgozó *Záborszky Gábor* műveiben önállóulnak a formai elemek. A gesztus erőteljes megnyilvánulását tapasztaljuk *Jovánovics György* papíralapú, színeiben finoman modulált, ezáltal légiesnek ható, mégis töredezett és zaklatott színfelhor-

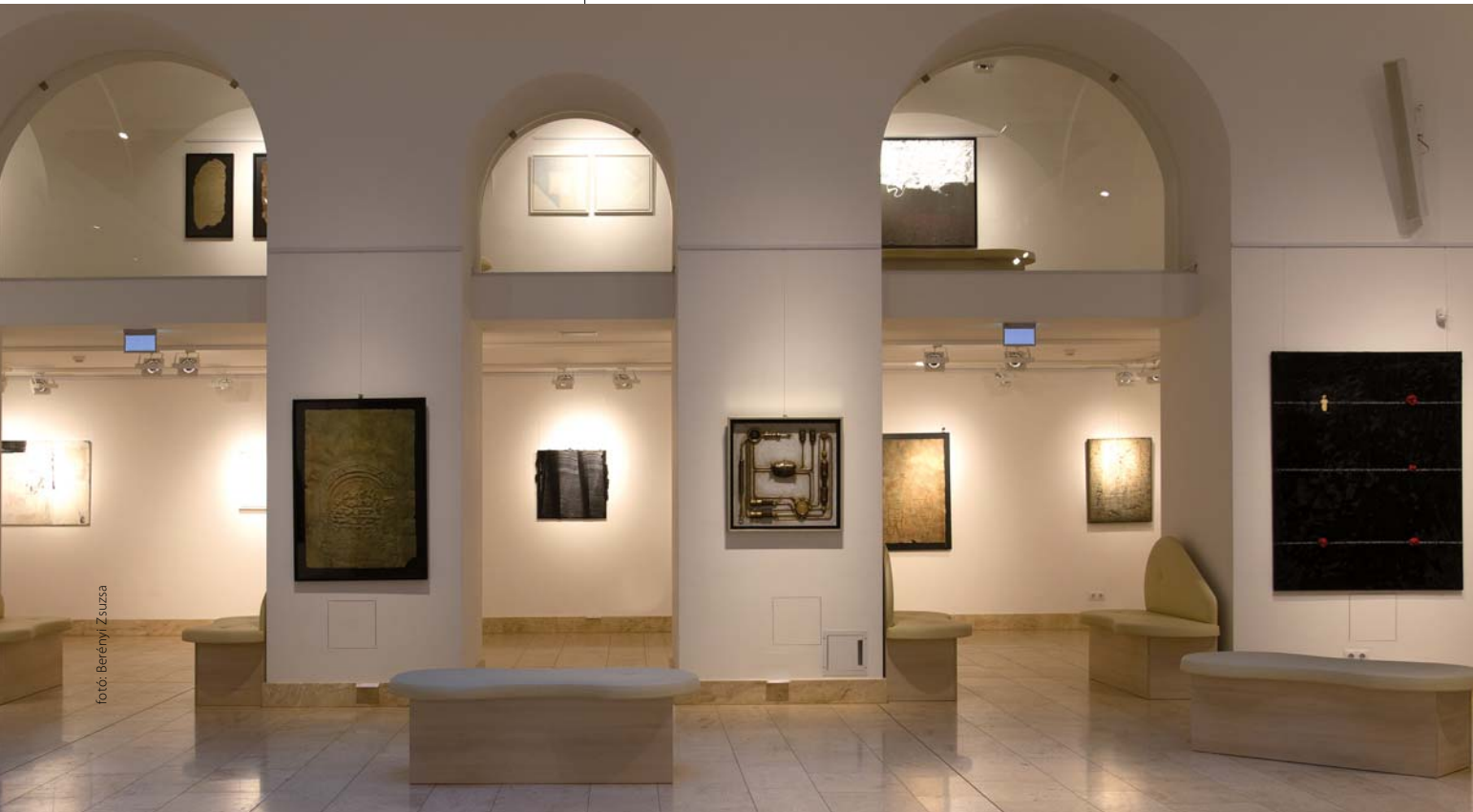
dású frottázsán csakúgy, mint *Mazalin Natália* pasztózsuan felkent festék rétegek átfedéseiből és a visszakaparásokból, repesztésekből építkező, meggyötört felületű, organikus absztrakt olajfestményein.

A különböző anyagok felhasználása és az eltérő felületek alkalmazása a képstruktúra kialakításában sajátos térbeliséget eredményez. Ide sorolhatók *Birkás István* és *Dréher János* művei, míg *Budaházi Tibor* kompozíciójában ezt a hatást kimondottan festészeti eszközökkel éri el, hasonlóan az emlékezés mibenlétével foglalkozó *M. Novák András* képeihez. Az említett irányvonal eljut egészen a tisztán geometrikus absztrakcióig, mint például *Serényi H. Zsigmond* szinte teljesen monokróm konstrukciói, téri struktúrái esetében.

Különleges határmezsgye *Harasztý István Fejtől búzlik a hal* című, mechanikai szerkezetet imitáló „fém-képe”. *Tölg-Molnár Zoltán* lírai konceptje, így a *Függöny* című műve, a kemény anyag ellenére lepelként próbál viselkedni. A dolgok természetét nem lehet kerékbe törni, különben éppen a lényegüket veszítik el. A *Hárman* című művön három amorf masszadarab látható egy lécdarabon. Az asszociációs gondolatfolyam szabadon áramolhat.

GÁLL ÁDÁM:
Modulációk, A., B., C., 2016,
rétegelt lemez, plastimel, perlit,
akril, 140x100 cm

Kiállítási enteriőr **BÁTA**
SÁNDOR, HARASZTÝ
ISTVÁN és **BAKSAI JÓZSEF**
műveivel

fotó: Berényi Zsuzsa